

Jordi Calvo Rufanges

Formación académica:

Economista (Universitat Valencia), máster en Ayuda Internacional Humanitaria (Universidad Deusto), DEA en Departamento Dirección de Empresas de la Universitat de Valencia y Doctorando y en el Master Internacional de Paz, Conflictos y Desarrollo de la Universitat Jaume I, escribiendo Tesis sobre el Foro Social Mundial. Diversos cursos en paz, desarrollo, conflictos, ayuda humanitaria, cooperación, participación, movimientos sociales, etc.

Experiencia profesional:

Investigador en el Centro por la Paz JM Delàs de Justicia i Pau Barcelona. Cooperación internacional y ayuda humanitaria: con Médicos Sin Fronteras en Mauritania, Uganda, RDC y Zambia y con movimiento por la Paz Desarme y Libertad en Liberia y Costa de Marfil.

Educador Social en Centro de Voluntariado en Ajuntament de la Vall d'Uixó

Ponente y formador sobre temas de paz, movimientos sociales, participación social, cooperación y ayuda humanitaria.

El Centre d'Estudis per a la Pau J.M. Delàs

El Centre d'Estudis per la Pau J.M. Delàs és una de les comissions de treball de Justícia i Pau. Es va crear l'any 1999 per donar seguiment al treball desenvolupat des de 1988 per la Campanya Contra el Comerç d'Armes (C3A).

Funciona com un centre d'investigació i documentació sobre temes relacionats amb el desarmament i l'economia de defensa, és a dir: exèrcits, pressupostos militars, recerca i desenvolupament (R+D) de noves armes, indústria militar, vendes i exportacions d'armes, i projectes europeus de desarmament. Malgrat la seva especialització en temes de desarmament, també fa recerca en altres aspectes més generals de la pau i la seguretat, facilitant l'accés a la formació i informació de col·lectius i entitats.

El Centre Delàs té també com a objectiu sensibilitzar sobre els efectes perversos de les armes i el militarisme. Per aquest motiu, combina el treball d'estudi i publicació, amb la difusió i la mobilització social, així com la denúncia de l'incompliment dels acords del Govern espanyol en aquestes matèries.

El Centre rep el nom de J. M. Delàs, en record de Josep Manuel Delàs, que fou president de Justícia i Pau de Girona, també comandant de l'exèrcit a la reserva i membre de la Unió Militar Democràtica, però sobretot, fou un pacifista rellevant que dedicà l'última etapa de la seva vida a practicar un compromís actiu en defensa de la pau.

Els anys dedicats a treballar els aspectes del desarmament i el comerç d'armes ha possibilitat l'acumulació d'un material valuós i únic per la seva especificitat, i que constitueix la base sobre la qual s'ha construït un fons documental especialitzat en economia de defensa, desarmament i moviment pacifista, el qual resta obert a consultes. Aquesta documentació es pot consultar a la pàgina web del Centre Delàs

El Centre Delàs està format per un grup de persones voluntàries que es reuneixen regularment a la seu de Justícia i Pau per planejar i dur a terme el treball prèviament esmentat.¹

BBVA sense Armes!

El 12 de juny, el [Centre d'Estudis per a la Pau J.M. Delàs](#), de Justícia i Pau, i l'[Observatori del Deute en la Globalització](#) (ODG) vam presentar la campanya **BBVA sense armes, sense inversions contaminants, sense inversions sospitoses**. La raó de ser d'aquesta campanya és que a l'Estat espanyol les pràctiques empresarials irresponsables estan, lamentablement, molt esteses entre la patronal i actuen contra el medi ambient, erosionen greument la vida de comunitats i pobles en altres territoris, o afavoreixen mitjançant produccions perverses, com les armes, conflictes i guerres en diversos punts del planeta. Les entitats promotores de la campanya denuncien que el BBVA no és un entitat aliena a aquestes pràctiques i que actua irresponsablement a través de la participació en negocis militars, contaminats o que vulneren els drets humans.

Inversions en armes

Segons les dades facilitades pel Centre Delàs, les inversions del BBVA en empreses productores d'armament van dirigides a Hispasat, indústria de comunicació per satèl·lit amb aplicacions militars; Ibèrica del Espacio, S.A., indústria aeronàutica amb programes militars; Indra, empresa d'electrònica que té al voltant d'un 50% de producció militar (Eurofighter, fragates F-100, helicòpters Tigre, blindats, míssils); i RYMSA, fabricant de sistemes de comunicació i radar (fragates F-100). També a la Compañía Española de Seguros de Créditos a la Exportación (CESCE), que facilita les exportacions d'armes, assegurant aquestes operacions.

Per altra banda, també crida l'atenció que el BBVA sigui una de les principals entitats financeres de les exportacions d'armes italianes. De fet, l'any 2002 va ocupar el primer lloc de la classificació per volum de finançaments i el 2006, va finançar exportacions d'armes per un total de més de 53 milions d'euros, incloent-hi països que no compleixen amb el Codi de Conducta de la Unió Europea, entre els quals destaca significativament Israel.

A més a més, segons l'informe "Inversions explosives. Institucions financeres i municions clúster", elaborat per l'organització belga Netwerk Vlaanderen, el BBVA va participar amb 25 milions de dòlars en una agrupació internacional de 30 empreses financeres que va proporcionar un crèdit a cinc anys de 1.700 milions d'euros a Raytheon, que produeix la Joint Standoff Weapon (JSOW), una bomba que es llança des de l'aire i que té algunes variants de municions clúster. També participa en una agrupació internacional de 28 bancs per un préstec a cinc anys de 1.500 milions d'euros a Thales, que produeix, a través de la seva filial TDA, míssils, alguns dels quals són municions clúster. També a EADS, fabricadora de l'avió de combat Eurofighter (de la qual forma part l'empresa espanyola Construccions Aeronàutiques S.A., CASA) a través d'una agrupació internacional de 36 bancs que van proporcionar-li un crèdit a set anys de 3.000 milions d'euros, quan aquest consorci tenia participació en TDA el 2005.

¹ Membres del Centre Delàs: Francesc Benítez, Jordi Calvo, Jordi Foix, Tica Font, Tomàs Gisbert, Manuel Manonelles, Eduardo Melero, Arcadi Oliveres, Pere Ortega, Alejandro Pozo, Enric Prat, Sabina Puig i Carme Romia.

Inversions contaminants i sospitoses

Alguns dels exemples sobre inversions contaminants o sospitoses que proporciona l'ODG mostren que el BBVA, l'any 2001, va aportar 150 milions de dòlars per l'Oleoducte de Crus Pesats de l'Equador, fortament criticat a causa dels seus impactes negatius sobre l'ecosistema de l'Equador i perquè va provocar el desplaçament de comunitats. Un exemple dels impactes és la destrucció de sis volcans actius, d'un gran nombre de reserves d'aigua fresca i de jungla verge, a més de les elevades possibilitats d'un accident mediambiental.

Per altra banda, a la ciutat uruguaiana de Fray Bentos, el govern d'aquest país va autoritzar a l'empresa finlandesa Botnia i l'espanyola ENCE la construcció de dues plantes de producció de cel·lulosa, que implicaria una inversió contaminant incompatible amb la forma de vida i la salut de les persones de la localitat. El BBVA va donar suport al finançament necessari per a ENCE en el 50% del projecte, valorat en un total de 600 milions de dòlars.

A Mèxic, la Fiscalia va acusar el BBVA d'operacions de blanqueig de diners per aconseguir suports per fer-se amb el control del banc mexicà Probusa. Per a aquesta operació, el BBV va crear una filial a Puerto Rico, que operava a través de préstecs sense garantia. A l'operació van participar-hi el president de Probusa, José Madariaga, i el seu home de confiança, Eduardo Pérez Montoya, situat per l'FBI a l'òrbita del narcotràfic i qui va facilitar al BBV la participació majoritària a canvi de legitimar-li fons dipositats al paradís fiscal de Gran Cayman.

El juliol de 1996, a Colòmbia, per tal d'aconseguir el control majoritari del Banco Ganadero, el BBV s'hauria aliat amb el Grup Fidugán de manera que aquest li venia la seva part si es comprometia a blanquejar-li altes sumes de diners procedents del narcotràfic. Prèviament, el BBV va adquirir el 35% del Banco Ganadero. Les altres dues parts del gran banc pertanyien al Grup Fidugán, 32%, i als accionistes minoritaris, 33%.

Amb aquesta campanya es vol crear una opinió pública que afavoreixi un canvi d'actitud de les entitats financeres i del BBVA en particular. Es demana que cancel·lin les seves inversions en les empreses productores d'armament i anul·lin el finançament d'empreses altament contaminants i que integrin controls efectius per garantir que les seves inversions i altres operacions financeres no condueixin a vulneracions dels drets humans ni tinguin impactes ambientals i socials negatius.

Jordi Calvo Rufanges

Article publicat a El Triangle el 18 de juny de 2007